

شبیه‌سازی فرایند شبه همدمما جهت بررسی کاربرد آن در سیکل‌های توانی

مجتبی مأموریان^۱، سید محمدرضا مدرس رضوی^۲

مشهد - دانشگاه فردوسی مشهد، دانشکده مهندسی، گروه مکانیک

صندوق پستی ۱۱۱۱ - ۹۱۷۷۵۴۸۹۴۴
mamourian@ferdowsi.um.ac.ir

چکیده

هدف از این مقاله ارائه برنامه کامپیوتری توسعه داده شده در مورد تجزیه و تحلیل یک فرایند شبه همدمما و نشان دادن قابلیت کاربرد آن در سیکل‌های توانی است. اساس این برنامه کامپیوتری، شبیه‌سازی فرایند شبه همدمما در حالت دائم و یک بعدی در کانال همگرایی با در نظر گرفتن اصطکاک و انتقال حرارت می‌باشد. در این مطالعه معادلات بقا جرم، بقا ممنتوم و بقا انرژی همراه با معادله حالت گاز ایده‌آل و مدل انتخابی برای چگونگی توزیع شار حرارتی حل شده‌اند. قابلیت کاربرد این فرایند برای سیکل‌های توربین‌گاز و توربین جت بررسی شده و با سیکل ساده مربوطه شان مقایسه گردیده‌اند. مطالعه و بررسی صورت‌گرفته نشان داد که ایده بخدمت‌گرفتن دو محفظه احتراق سری که یکی در فشار نسبتاً ثابت و دیگری در دمای نسبتاً ثابتی کارکنند، می‌تواند قابلیت سیکل‌های توانی را افزایش دهد.

واژه‌های کلیدی: "شبه همدمما"، "تراکم‌پذیر"، "ایزنتروپیک"، "یک‌بعدی"، "سیکل توانی"

فرایندهای حرارت دادن در دمای ثابت می‌گردد.

استفاده از فرایند دماثابت و یا شبه همدمما کاربردهای زیادی [۲-۷] دارد. هدف از این پژوهش ارائه یک مکانیزم عملی برای بوجود آوردن فرایند شبه همدمما بوده و توسعه برنامه‌ای که بوسیله آن بتوان با تحقیقات پارامتریک، حساسیت عوامل مختلف بر روی این فرایند را نشان داد و بالاخره با بخدمت‌گرفتن چنین فرایندی در سیکل‌های توانی امکان بهبود عملکرد آنها را ارزیابی نمود.

فرایند شبه همدمما

مفهوم این فرایند بر اساس اصل روی هم گذاری دوجریان رایلی و ایزنتروپیک قرار دارد. گاز تراکم‌پذیر مادون صوتی را در نظر می‌گیریم که از داخل کانال بدون اصطکاک و بدون تغییر سطح مقطع عبور کرده و حرارت به آن اضافه می‌شود،

مقدمه

بالاترین بازده سیکلها مربوط به سیکل کارنو (Carnot Cycle) است که از فرایند حرارت دادن در دمای ثابت در بالاترین درجه حرارت مجاز استفاده می‌کند. از چنین فرایندی در بعضی از کاربردهای خاص جهت افزایش بازده استفاده می‌شود. برای مثال در بعضی از واحدهای توربین‌گازی از تعدادی فرایند بازگرم (معمولاً ۳ تا ۳ مرحله) استفاده می‌کنند. هرچه این تعداد افزایش یابد تقریباً بهتری برای فرایند همدمما حاصل می‌شود که منجر به افزایش بازده می‌گردد. اگرچه هر مرحله بازگرم، به تجهیزات اضافی نیاز دارد که باعث پیچیده شدن سیستم شده و هزینه تولید آن را افزایش می‌دهد [۱]. این خود نشان می‌دهد که چگونه ملاحظات عملی باعث جایگزینی فرایند تقریباً همدمما (Approximate Isothermal) به جای

۱ - دانشجوی دکتری مکانیک

۲ - دانشیار

ISME 2003

شود. مدل فیزیکی جریان در شکل ۲ رسم شده است. با توجه به این شکل و فرضیات زیر معادلات حاکم بر جریان بدست خواهند آمد. ۱- جریان قابل تراکم و یک بعدی است. ۲- جریان دائمی است. ۳- جریان گازی است ایده آل (با گرمای ویژه ثابت یا متغیر نسبت به دما). ۴- کانال عایق بوده و با محیط اطراف انتقال حرارت انجام نمی دهد. ۵- ضریب اصطکاک ثابت است. ۶- افزایش جرم سوخت صرف نظر شده است. ۷- از نیروی درگ در سطوح داخلی صرف نظر شده است.

معادله حالت:

$$P = \rho RT \quad (1)$$

در رابطه بالا R [kJ/kg.K] عدد ثابت گازها، P [kPa] فشار، ρ [kg/m³] دانسیته سیال و T [K] درجه حرارت می باشند.

معادله پیوستگی:

$$\frac{dA}{A} + \frac{d\rho}{\rho} + \frac{dV}{V} = 0 \quad (2)$$

که A [m²] سطح مقطع عبور جریان و V [m/s] سرعت جریان است.

معادله ممنتوم:

$$\frac{d\rho}{\rho} + \frac{\gamma M^2}{2} \frac{4f dx}{D} + \gamma M^2 \frac{dV}{V} = 0 \quad (3)$$

که γ نسبت گرمای ویژه، M عددماخ، f ضریب اصطکاک کانال و D [m] قطر کانال است.

معادله انرژی:

$$\delta q = c_p dT_0 \quad (4)$$

$$\delta q = q' dx \quad (5)$$

که q [kJ/kg.air] شار حرارتی آزاد شده سوخت، c_p [kJ/kg.K] گرمای ویژه در فشار ثابت، q' [kJ/kg.air.m] شار حرارتی آزاد شده سوخت در واحد طول و T_0 [K] دمای سکون می باشند.

تغییرات انتروپی:

$$\frac{ds}{c_p} = - \frac{\gamma - 1}{\gamma} \frac{dP}{P} \quad (6)$$

در معادله فوق s [kJ/kg.K] انتروپی مخصوص می باشد.

با ادغام روابط فوق معادلات حاکم بر جریان بصورت زیر بدست می آیند [۲].

در طول این کانال دمای گاز افزایش می یابد. حال همین گاز را فرض کنید که از داخل کانال عایق بدون اصطکاک که سطح مقطع آن کاهش می یابد عبور می کند، در این حالت دمای گاز در طول کانال کاهش خواهد یافت. با توجه به اینکه عبور گاز از داخل کانال با اصطکاک همراه است، بنابراین با توجه به اصطکاک و ترکیب دونوع جریان می توان یک فرایند شبه همدم را بوجود آورد.

بطور کلی، فرایند همدمای ایده آل را می توان برای هر نوع گاز قابل تراکمی که از داخل کانالی با ضریب کم عبور کرده و حرارت از خارج دریافت می کند بوجود آورد، هر چند که این کار با مشکلات عملی مواجه است. اگر از هوا بعنوان گاز قابل تراکم استفاده شود و حرارت دادن بصورت تزریق و احتراق سوخت در داخل کانال صورت گیرد، طراحی و ساخت کانال خیلی ساده تر خواهد شد. به این ترتیب کاربرد این فرایند بیشتر برای توربین های گاز یا موتور جت مناسب خواهد بود. از آنجائیکه موقعیت و توزیع شار حرارتی احتراق در کانال عملاً ثابت در نظر گرفته می شود حصول یک فرایند همدم غیرممکن است. اما تعداد، انتخاب محل های تزریق سوخت در کانال و همچنین توزیع شار حرارتی می تواند علاوه بر عوامل هندسه کانال و اصطکاک دیواره بر روی فرایند شبه همدم اثر بگذارد.

تحلیل ترمودینامیکی سیکل برایتونی که با فرایند ایده آل شبه همدم اصلاح شده است انجام گرفت. در این تحلیل دو محدودیت عملی اعمال شد ۱- دما از حد دمای متالورژیکی نیابستی تجاوز نماید ۲- جریان باید مادون صوت باشد. توجه شود که در این بررسی فرایند همدم در دمائی پائین تر از حد متالورژیکی در نظر گرفته شده است. این مسأله به این علت حائز اهمیت است که جزء دینامیکی دمای سکون در نقطه سکون ورودی به پره های توربین به دمای استاتیک اضافه می شود. جزء دینامیکی دما به شکل هندسی پره های توربین بستگی داشته و با فاکتور بازیابی ستجیده می شود.

تجزیه و تحلیل فرایند شبه همدم

طرحواره کانالی که در آن فرایند شبه همدم اتفاق می افتد در شکل ۱ نشان داده شده است. در این کانال فرض شده است که حرارت در دو قسمت بصورت تزریق سوخت به سیستم اضافه

سایر خصوصیات جریان را می توان از رابطه پیوستگی و شرایط سکون را از روابط مربوط به جریان ایزنتروپیک بدست آورد. انحراف از فرایند شبه همدمای در T_{iso} را می توان از تعریف مقدار متوسط انحراف دما طبق رابطه زیر بدست آورد [۲]:

$$E = \left[\sum 0.5(|T_n - T_{iso}| + |T_{n+1} - T_{iso}|)(s_{n+1} - s_n) / (s_{out} - s_{in}) \right] \quad (11)$$

که T_{iso} [K] دمای ثابت اعمال شده و E [K] مقدار متوسط انحراف دما

برای فرایند شبه همدمای پیش بینی شده در این پژوهش مقدار $\frac{E}{T_{iso}} = 2.63\%$ بدست آمده است [۱۱]. این عدد مقدار قابل قبولی است که می توان با تغییر دادن مراحل تزریق سوخت آن را به کمتر از این حد نیز رساند.

تحقیقات پارامتریک

برنامه کامپیوتری برای شبیه سازی یک فرایند شبه همدمای (که در این مطالعه دمای آن در حدود 1000K اختیار شده است) توسعه داده شده است. با استفاده از این برنامه قابلیت کاربرد این فرایند در سیکل های توربین گاز و توربین جت بررسی شده است. این برنامه قابلیت بررسی فرایندهای خاصی که حل تحلیلی نيز دارند مانند جریان ایزنتروپیک، جریان رایلی، جریان فانو و جریان همدمای در لوله های طویل را دارد. به این ترتیب می توان صحت برنامه کامپیوتری توسعه یافته را ارزیابی نمود.

در شکل های ۳ توزیع دما در طول کانال برای سه حالت سیال عامل (هوا با گرماهای ویژه ثابت، هوا با گرماهای ویژه متغیر و محصولات احتراق با گرماهای ویژه متغیر) رسم شده است. در قسمت ورودی قبل از اینکه اولین تزریق سوخت انجام شود دما بتدریج کاهش می یابد (جمع دوائر فانو و ایزنتروپیک)، پس از تزریق سوخت و در محدوده توزیع شار حرارتی دما افزایش یافته و مجدداً تا قبل از دومین مرحله تزریق سوخت به میزان اندکی کاهش می یابد و همین نتیجه نیز برای مرحله دوم سوخت اتفاق می افتد. به این ترتیب می توان یک جریان تقریباً همدمای در کانال بوجود آورد. با توجه به این شکل و انجام یک سری تحقیقات پارامتریک نتایج زیر حاصل شده اند: ۱- فرض ثابت بودن گرماهای ویژه حتی برای حرارت های ورودی

$$\frac{1 - M^2}{1 + \frac{\gamma - 1}{2M^2}} \frac{dM^2}{\gamma M^4} = \left(-\frac{4}{\gamma M^2} - \frac{2f}{\tan \theta} \right) \frac{dD}{D} + \left(1 + \frac{1}{\gamma M^2} \right) \frac{dT_0}{T_0} \quad (7)$$

$$ds = c_p \left[\left(1 + \frac{\gamma - 1}{2} M^2 \right) \frac{dT_0}{T_0} - \frac{2 \frac{\gamma - 1}{2} M^2 f}{\tan \theta} \frac{dD}{D} \right] \quad (8)$$

که θ [deg] زاویه شیب کانال است.

انتگرال گیری از معادلات (۷) و (۸) بصورت تحلیلی امکان پذیر نیست و بایستی بصورت عددی حل شوند. برای حل معادلات فوق می توان c_p را ثابت فرض نمود و یا اینکه تغییرات آن را با دما در نظر گرفت [۸]. در این مقاله سه مورد بررسی شده و نتایج جهت مقایسه درج شده اند (سیال عامل هوا با c_p ثابت، هوا با c_p متغیر، ترکیب واقعی سیال عامل با c_p متغیر). همچنین توزیع شار حرارتی بصورت سهمی فرض شده است [۹ و ۱۰]. سمت چپ معادله (۷) را از M_n تا M_{n+1} $dM = M_n + dM$ انتگرال گیری کرده و در سمت راست بجای M مقدار متوسط آن را قرار می دهیم:

$$M_{av} = \frac{M_n + M_{n+1}}{2}$$

در نتیجه معادله (۷) بصورت زیر تبدیل خواهد شد:

$$A_1 \ln \left[\frac{A(1 + BB_1)}{B(1 + B_1A)} \right] + \left(\frac{1}{A} - \frac{1}{B} \right) / \gamma = \left(-\frac{4}{\gamma C} - \frac{2f}{\tan \theta} \right) \ln \frac{D_{n+1}}{D_n} + \left(1 + \frac{1}{\gamma C} \right) \ln \frac{T_{0n+1}}{T_{0n}} \quad (9)$$

$$\text{در معادله فوق: } A_1 = \frac{\gamma + 1}{2\gamma}, \quad B_1 = \frac{\gamma - 1}{2}$$

$$A = M_n^2, \quad B = M_{n+1}^2, \quad C = M_{av}^2$$

$$\text{و نیز: } D_{n+1} = D_n - 2(X_{n+1} - X_n) \tan \theta$$

برای حل معادله (۹) فرض می کنیم c_p در هر مقطع ثابت بوده و در دمای همان مقطع محاسبه می شود.

$$s_{n+1} - s_n = c_p \left[\left(1 + B_1 C \right) \ln \frac{T_{0n+1}}{T_{0n}} - \frac{2B_1 C f}{\tan \theta} \ln \frac{D_{n+1}}{D_n} \right] \quad (10)$$

نسبتاً زیاد فرض قابل قبولی است. ۲- فرض در نظر گرفتن هوا بعنوان سیال عامل بجای مخلوط سوخت و هوا ویا محصولات احتراق فرض مناسبی است.

درشکلهای ۴ اثر تغییرات زاویه شیب کانال نشان داده شده است. ملاحظه می شود که با افزایش زاویه، جریان سریعاً به ماخ خروجی پیش بینی شده رسیده و تجزیه و تحلیل فرایند شبه همدمما در مورد آن صدق نمی کند. چنانچه زاویه کانال از مقدار پیش بینی شده کمتر شود طول مورد نیاز کانال افزایش می یابد. بنابراین بایستی کانال مورد نیاز با یک شیب نسبتاً کم و ملایم طراحی شود.

درشکلهای ۵ اثر تغییرات حرارت ورودی رسم شده است. مشاهده می شود که در اثر تزریق بیش از حد سوخت مورد نیاز، تغییرات دما زیاد شده و فرایند از حالت شبه دما خارج می شود. با توجه به تعداد محلهای انتخاب شده برای تزریق سوخت می توان میزان حرارت ورودی را تعیین نمود.

پس از انجام تحقیقات پارامتریک بر روی عوامل مؤثر بر فرایند شبه همدمما از قبیل ماخ ورودی، ماخ خروجی، ضریب اصطکاک کانال، حرارت ورودی در مرحله اول و دوم تزریق سوخت، زاویه شیب کانال، قطر ورودی، فاصله دهانه سهمی در احتراق اول و دوم، فاصله محل تزریق سوخت از ابتدای کانال و انتخاب پارامترهای قابل قبول، قابلیت استفاده از آن در سیکلهای توربین گازی و توربین جت مورد بررسی قرار گرفت.

کاربرد فرایند شبه همدمما در سیکلهای توانی

در شکل ۶ منحنی T-s مربوط به سه سیکل توربین گاز رسم شده است. سطح (۱-۲-۳-۴-۱) مربوط به سیکل ساده (سیکل ۱)، سطح (۱-۲-۳-۴-۱) مربوط به سیکل اصلاح شده (سیکل ۲، سیکلی که در آن یک فرایند شبه همدمما در قبل از ورود گازها به توربین استفاده شده است) و سطح (۱-۲-۳-۴-۱) مربوط به سیکلی است که دمای ماکزیمم آن در فشار ثابت افزایش یافته است (سیکل ۳). مقدار کار خروجی مخصوص و بازده حرارتی برای این سیکلها از روابط مربوطه بدست می آیند [۱۱].

در شکل ۷ منحنی T-s سیکل توربین جت رسم شده است.

سطح (۵-۴-۳-۲-۱) مربوط به سیکل ساده جت و سطح (۸-۷-۶-۳-۲-۱) مربوط به سیکل اصلاح شده می باشد. مقدار نیروی رانش مخصوص و بازده پیش بردگی از روابط مربوطه بدست می آیند [۱۱]. برای مقایسه دوسیکل فوق فرضیات زیر در نظر گرفته شده است. ۱- بازده ایزنتروپیک سایر قسمتها از قبیل کمپرسور، توربین، شیبوره پیش برنده و ورودی دستگاه ۱۰۰٪ می باشد. ۲- بازده مکانیکی و بازده احتراق ۱۰۰٪ است. ۳- افت فشار در محفظه احتراق وجود ندارد. ۴- کار توربین در سیکل توربین جت برابر کار کمپرسور است. ۵- در سیکل اصلاح شده فرض می کنیم توربین فرایند انبساطی همدمما را طی کند. ۶- فشار خروجی برابر فشار محیط است مگر در حالت بحرانی که خفگی اتفاق افتاده باشد.

درشکلهای ۸ کار خروجی مخصوص و بازده حرارتی توربین گاز بر اساس سه سیکل ذکر شده در قبل نشان داده شده است. ملاحظه می شود که استفاده از فرایند شبه همدمما، باعث افزایش کار خروجی مخصوص و کاهش جزئی بازده حرارتی می شود. کاهش بازده به علت استفاده از حرارت اضافی در فرایند شبه همدمما بوجود آمده است، در صورتیکه کار خروجی مخصوص بمقدار قابل ملاحظه ای افزایش یافته است، بدون اینکه دمای ماکزیمم سیکل زیاد شود. این نتیجه استفاده از فرایند شبه همدمما را در توربین گاز بخوبی توجیه می کند.

درشکلهای ۹ نیروی رانش مخصوص و بازده پیش بردگی بر حسب ماخ خروجی از کانال شبه همدمما برای سیکل توربین جت رسم شده است. در ابتدا با افزایش عدد ماخ خروجی مقدار نیروی رانش مخصوص افزایش می یابد، علت آنرا می توان چنین بیان نمود که در این محدوده شیبوره پیش برنده در خفگی قرار دارد، بنابراین چون دمای سکون ورودی به این شیبوره افزایش یافته است (به علت فرایند شبه همدمما) دمای خروجی از آن نیز افزایش می یابد و این عمل باعث افزایش سرعت خروجی از شیبوره نسبت به حالت قبل شده و در نتیجه نیروی رانش مخصوص را افزایش می دهد. این افزایش سرعت باعث کاهش جزئی در بازده پیش بردگی می شود. در اثر افزایش ماخ خروجی از کانال شبه همدمما فشار سکون آن کاهش یافته و این عمل باعث می شود که شیبوره پیش برنده از خفگی

4. sturgess, G.j. "Isothermal flow fields in a research combustor for lean blow out studies", J. Eng. Gas Turbine Power Trans ASME, Vol. 114, No. 2, pp. 435-444, 1992

5. E.I.Berrin, G.Selahattin, Y.Hasbi "Optimal design of the regenerative gas turbine engine with isothermal heat addition", J. Applied Energy, vol. 68, no. 3, pp. 249-268, 2001

6. N.Stevanove, V.D.Djordjevi, "Low mach number, high order rarefield gas flow in micro-channels", J. Mechanics, Automitics Control & Robotics, Vol. 3, pp. 365-370, 2002.

7. C.Knowlen, J.williams, A.T.Mattick, H.Deparis, A.Hertzberg, "quasi Isothermal Expansion Engines For Liquid Nitrogen Automotive Propulsion", Aerospace and Energetics Research Program, University Of Washington, Seattle, Wa.

8. Zucrow, Maurice J. and Hoffman, Joe D., Gas Dynamic Volume 1, John Wiley and Sons, New York (1976).

9. Lefebver, Arthur H., Gas Turbine Combustion, McGraw-Hill Book Company, New York (1983).

10. Al-MAMAR, F.N.A.A. , Hynes, J. and Sheppard, C.G.W. Combustion Rate In A Dual Chamber SI Engine, Combustion Science and Technology, 45 No 3, pp. 85-100 (1986).

۱۱. مجتبی مأموریان، مطالعه و بررسی فرایندشبه همدمما و کاربرد آن درسیکلهای توانی، پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشکده مهندسی دانشگاه فردوسی مشهد.

خارج شده و در نتیجه سرعت خروجی از شیپوره نیز کاهش می یابد و باعث کم شدن نیروی رانش مخصوص به مقدار جزئی می شود. ملاحظه می شود که نیروی رانش مخصوص تقریباً به میزان ۳۰٪ افزایش یافته درحالیکه بازده پیش برندگی در حدود ۱۲٪ کاهش داشته است.

نتیجه گیری

در این مقاله یک روش عملی برای بوجود آوردن و تجزیه و تحلیل فرایندشبه همدمما ارائه گردیده است و تحقیقات پارامتریک بر روی عملکرد این فرایند به کمک برنامه توسعه داده شده، انجام گردید.

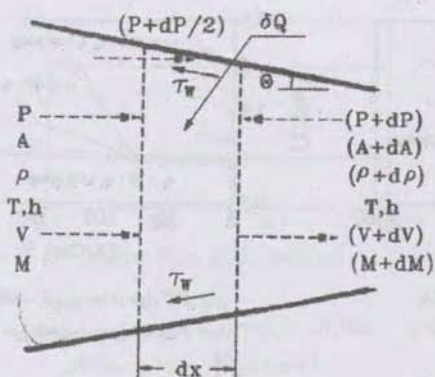
در ضمن بررسی صورت گرفته نشان می دهد که ایده بخدمت گرفتن دو محفظه احتراق سری که یکی در فشار نسبتاً ثابت و دیگری در دمای نسبتاً ثابت کار کنند می تواند قابلیت سیکلهای توانی را افزایش دهد. هر چند نتایج این مطالعه یعنی استفاده از فرایندشبه همدمما در سیکل توربین گازی و توربین جت نسبتاً رضایتبخش بوده اما نیاز به تحقیقات تئوری و تجربی بیشتری را طلب می کند (به خصوص از نظر مشکلات عملی).

مراجع

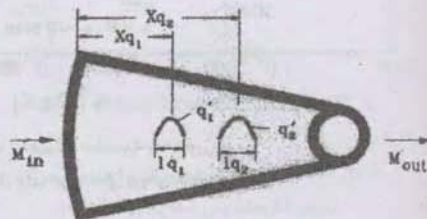
1. Wood, D.B., " Application Of Thermodynamic", 2nd ed., Addison-Wesley Publishing Company (1983).

2. Vecchiare, J., Kwall, J.G. and Wallace, J.S., " One Dimensional Analysis Of An Approximate Isothermal Heat Addition Problem, Proceeding of Thirteenth Canadian Congress of Applied Mechanics, CANCAM'91, pp. 586-587 (1991).

3. Madsen, N. and Ramamoorthy, P. " Isothermal compressible gas flow in horizontal pipes with an imperfect gas ", J. Fluid Eng. Trans ASME Vol. 101, No 1, pp. 76-78, 1979.

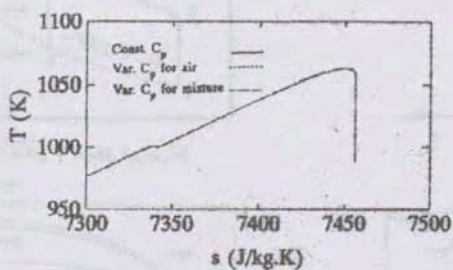

شکل ۲- حجم کنترلی برای یک العان کوچک

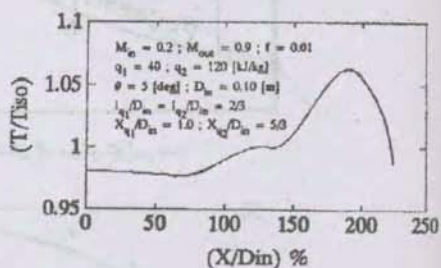

شکل ۱- طرحواره کانال

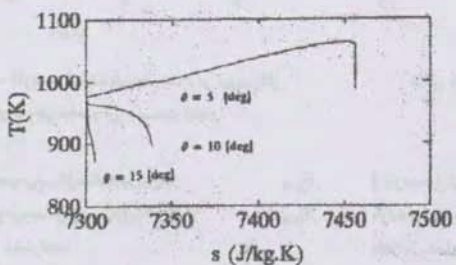
فاصله دهانه سهمی توزیع شار حرارتی
 l_q [m]
 مایع ورودی به کانال M_{in} . مایع خروجی از کانال M_{out}
 فاصله قله سهمی توزیع شار حرارتی از دهانه ورودی
 X_{q_2} [m]

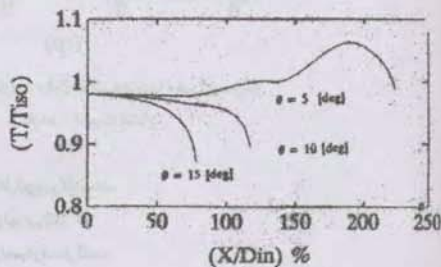
شکل ۳- تغییرات دما نسبت به انترپی در طول کانال برای سیالهای عامل متفاوت

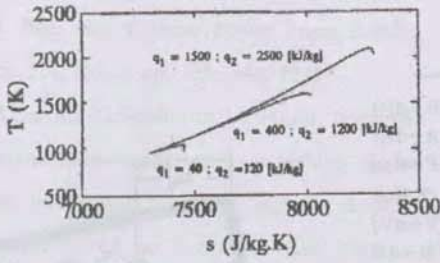
شکل ۳الف- توزیع دما در طول کانال برای سیالهای عامل متفاوت

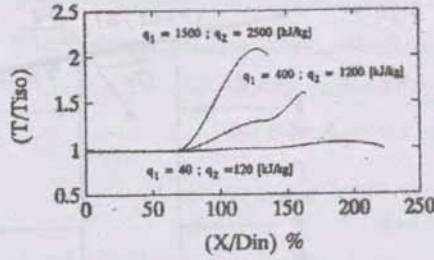
شکل ۴- تغییرات دما نسبت به انترپی در طول کانال برای زوایه‌های مختلف شیب کانال

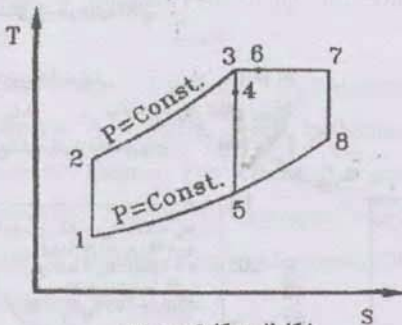
شکل ۴الف- توزیع دما در طول کانال برای زوایه‌های مختلف شیب کانال

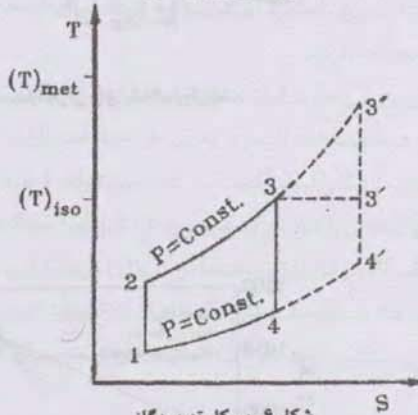
شکل ۵ ب- تغییرات دمانسیت به انتروپی در طول کانال برای حرارت‌های ورودی متفاوت

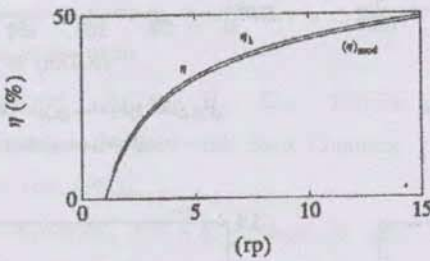
شکل ۶الف- توزیع دما در طول کانال برای حرارت‌های ورودی متفاوت

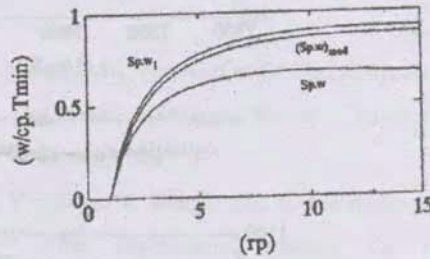
شکل ۷- سیکل توربین جت

شکل ۶- سیکل توربین گاز

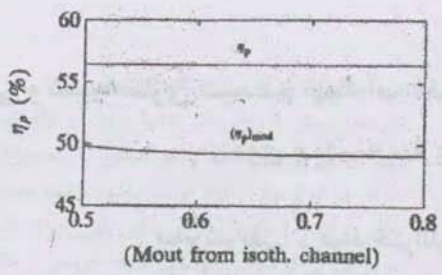
شکل ۸ ا ب کاربرد « فرایند شبه‌دم » در توربین‌گاز بازده - نسبت فشار

شکل ۸ الف- کاربرد « فرایند شبه‌دم » در توربین‌گاز کار خروجی مخصوص - نسبت فشار

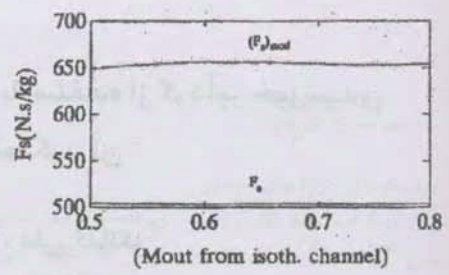
η بازده حرارتی سیکل توربین‌گاز ساده
 η_1 بازده حرارتی سیکل توربین‌گاز با افزایش دمای ماکزیمم در فشار ثابت
 $[\eta]_{mod}$ بازده حرارتی سیکل توربین‌گاز اصلاح‌شده

$S_{p,w}$ کار خروجی مخصوص سیکل ساده توربین‌گاز
 $S_{p,w1}$ کار خروجی مخصوص سیکل توربین‌گاز با افزایش دمای ماکزیمم در فشار ثابت
 $(S_{p,w})_{mod}$ کار خروجی مخصوص سیکل توربین‌گاز اصلاح‌شده
 $[T_{min} [K]$ دمای حداقل سیکل

شکل ۹- کاربرد «فرایند شبه‌دما» در توربین‌گاز
بازده پیش‌برندگی سیکل - ماخ خروجی از کانال

η_p [بازده پیش‌برندگی سیکل توربین‌گاز]
 $(\eta_p)_{mod}$ [بازده پیش‌برندگی سیکل توربین‌گاز اصلاح‌شده]

شکل ۱۰- کاربرد «فرایند شبه‌دما» در توربین‌گاز
نیروی رانش مخصوص - ماخ خروجی از کانال

F_s [نیروی رانش مخصوص سیکل توربین‌گاز]
 $(F_s)_{mod}$ [نیروی رانش مخصوص سیکل توربین‌گاز اصلاح‌شده]